EX1001N Examen philosophicum (10 stp./ECTS)

Emnekode:	EX1001N
Emnenavn:	Examen philosophicum
Emnenavn nynorsk:	Examen philosophicum
Emnenavn engelsk:	Examen Philosophicum
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Håkon Leite
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot EX1001 10 stp. mot RLE1005 10 stp. mot EX100
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for Vestens filosofi- og vitenskapshistorie og hvordan sentrale tenkere har forstått synet på mennesket, virkeligheten, erkjennelse og menneskets plass i samfunnet
- gjøre rede for hvordan forholdet mellom filosofi og kristen tro er forstått av enkelte sentrale filosofer
- gjøre rede for hvordan forholdet mellom menneske og samfunnsfellesskap er forstått av sentrale tenkere i filosofihistorien
- gjøre rede for hvordan sentrale tenkere i filosofihistorien har forstått grunnlaget for etisk erkjennelse
- gjøre rede for sentrale normative etiske teorier og hvordan disse begrunnes
- forklare hvordan etiske teorier og argumentasjon kan anvendes i forhold til forsknings- og yrkesetiske problemstillinger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- begrunne egne tolkninger og reflektere kritisk over problemstillinger fra filosofi- og vitenskapshistorie
- drøfte hvordan forskjellige metaetiske teorier blir avgjørende for forskjellige etiske løsninger, valg og begrunnelse

- reflektere selvstendig over grunnleggende filosofiske problemstillinger
- bruke forskningsetiske problemstillinger i sitt videre studium

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i vestlig filosofi- og vitenskapshistorien og allmenn etikk. Det vektlegges at studentene skal tilegne seg innsikt og forstå sammenhengen mellom erkjennelsesteori, virkelighetsteori og filosofisk helhetsanskuelse hos sentrale filosofer fra antikken frem til i dag.

Det gis også en innføring i grunnleggende etiske teorier og hvordan disse er begrunnet hos sentrale filosofer. Gjennom studiet av ulike etiske teorier skal studentene få øvelse i å se sammenhengene mellom etisk grunnlagsteori, problemløsning og begrunnelse. Som et forberedende studium vil emnet gi en innføring i forskningsetiske problemstillinger og vitenskapsetikk.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, lyd- eller videoopptak av forelesninger og arbeidskrav. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at ca. 50 % av tiden går til filosofihistorie og ca. 50 % av tiden går til etikk.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved starten av semesteret.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav til fastsatt tid:

- Levere inn utkast til oppgave innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer. Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, *Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform*).

Ved «ikke godkjent» får studenten én ny mulighet i samme semester.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Andel	Omfang	Kommentar
Digital muntlig eksamen	25 minutter	60		Filosofihistorie + forsvar av oppgave
Hjemmeoppgave	1 semester	40	2500 ord	Etikk

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av både netteksamen og hjemmeoppgave. Disse vektes 60-40 Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Filosofihistorie:

Enten:

Tollefsen, T., Syse, H. & Nicolaisen, R. (2001). *Tenkere og ideer: Filosofiens historie fra antikken og til vår egen tid*. Gyldendal Norsk Forlag, kapitlerne 1-4, 7, 9-10, 12-14, 16-24.

eller:

Svare, H. (1997). *I Sokrates' fotspor: Filosofi- og vitenskapshistorie*. Pax Forlag

Etikk:

Enten:

Svare, H. (red). (1998). Filosofiske tekster i utvalg. Pax Forlag; ss. 21-147; 182-200; 218-50; 256-57; 271-87; 293-341; 354-478; 485-524; 538-56.

Nyeng, F. (1999). *Etiske teorier: En systematisk fremstilling av syv etiske teoriretninger*. Fagbokforlaget; ss. 1-186.

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH). (2018, 4. desember). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/
https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-humaniora-juss-og-teologi/

eller:

Arendt, H. (1998 [1971]). "Tænkning og moralske overvejelser" i *Om vold, tænkning og moral*. Det lille Forlag; ss. 89-119.

Aristoteles (1993). Den nichomachæiske Etik. I: T. E. Pedersen (Red.), *Aristoteles om mennesket*. Pantheon forlag; ss. 48-88.

Butler, J. *Kønsballade. Feminisme og subversionen af identitet*. Forlaget THP; ss. 37-83.

Luther, M. (2006) "Om verdslig øvrighed". På dansk ved Svend Andersen. Århus: Aarhus Universitetsforlag 2006; ss. 73-188.

Habermas, J. (1996). *Diskursetik*. Det lille Forlag; ss. 25-65.

Hume, D. (2010). *En undersøgelse af moralens principper*. Anis forlag; ss. 115-137 (noter ss. 200-204).

Kant, I. (1999). *Grundlæggelse af sædernes metafysik*. Hans Reitzels Forlag; ss. 39-110.

Kierkegaard, S. (2004). *Kjerlighedens Gjerninger*. Gads Forlag; ss. 25-95 og 312-326.

Løgstrup, K.E. (1996). *Etiske begreber og problemer*. Gyldendal; ss. 7-33.

Mill, J. S. (1871/1995): ”Moral grundet på nytte- eller lykkeprincippet” i *De store tænkere – John Stuart Mill*. Munksgaard; ss. 143-186.

Nietzsche, F. (1999). *Moralens oprindelse*. Det lille Forlag; ss. 25-57

Rawls, J. (1999): *A Theory of Justice Revised edition*. Harvard University Press, ss. 52-101. (Teksten finnes i dansk oversettelse: Rawls, J. (2005): *En teori om retfærdighed*. Samlerens Bogklub, ss. 81-130.)

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH). (2018, 4. desember). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-humaniora-juss-og-teologi/